2026-2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ

9. SINIFLAR 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

(ALTERNATİF SINAV KÂĞIDI)

Adı Soyadı:	Sınıf / No:	Not: .....

SORULAR

KIŞ AKŞAMI

Akşam iner sessizce eski sokaklara,
Birer birer ışık yanar pencerelerde.
Rüzgâr, yorgun dalları usulca okşar,
Uzakta bir tren kaybolur sislerde.

İçimde büyür geçmişten kalan sesler,
Bir kapı aralanır çocukluk günlerine.
Zaman ağır ağır yürür gecenin içinde,
Umut saklanır yarının ilk ışıklarına.

(Sınav için özgün olarak hazırlanmıştır.)

1. Aşağıdaki şiiri okuyunuz ve soruları cevaplayınız.

a) Şiirde koyu yazılmış kelimelerin sözlükteki farklı anlamlarından hangisinin dizelerde kullanıldığını bağlamdan hareketle belirleyiniz. (Her kelime için uygun anlamı yazınız.) (9 puan)

iner: 1. Yukarıdan aşağıya doğru hareket eder. 2. Değeri veya miktarı azalır. 3. Bir araçtan dışarı çıkar.

yan-: 1. Ateş veya ışık vermek. 2. Bir şeyin yanında bulunmak. 3. Acı duymak.

yürü-: 1. Adım atarak ilerlemek. 2. İşleyip gelişmek, sürmek. 3. Bir yere doğru gitmek.

b) Şiirin temasını yazınız. (10 puan)

.....

.....

c) Belirlediğiniz temayı destekleyen şiirden iki ifade yazınız. (6 puan)

.....

.....

2. Aşağıdaki metni okuyunuz. Soruları metinden hareketle cevaplayınız.

KÜTÜPHANELERİN SESSİZ DÜNYASI

Kitaplarla kurduğum ilişki, çocukluk yıllarımda mahallemizdeki küçük kütüphaneyi keşfetmemle başladı. Rafların arasında dolaşmak, hiç bilmediğim dünyalara açılan kapıları aralamak gibiydi. Okumak, insanın yalnızca bilgi edinmesini sağlamaz; düşünme biçimini geliştirir, farklı hayatları anlamasına da yardımcı olur. Bu nedenle kütüphanelerin her yaştan insan için önemli olduğunu düşünüyorum. Ne yazık ki bazı kişiler kütüphaneyi yalnızca ders çalışılan bir yer olarak görüyor. Oysa kütüphaneler; araştırma yapabileceğimiz, hayal gücümüzü besleyebileceğimiz ve kültürel birikimimizi artırabileceğimiz ortak yaşam alanlarıdır.

a) Yazarın kitaplarla ilişkisinin başlamasında hangi olay etkili olmuştur? (10 puan)

.....

.....

b) Yazara göre kütüphaneler hangi amaçlarla kullanılabilir? Metinden hareketle açıklayınız. (10 puan)

.....

.....

c) Metinde koyu yazılmış kelimelerdeki ses olaylarını belirleyiniz. (10 puan)

Kelime: ..... Ses olayı: .....

Kelime: ..... Ses olayı: .....

ç) Aşağıdaki cümlelerde kullanılan virgüllerin görevlerini yazınız. (5 puan)

Rafların arasında dolaşmak, hiç bilmediğim dünyalara açılan kapıları aralamak gibiydi.

Virgülün görevi: .....

Kütüphaneler; araştırma yapabileceğimiz, hayal gücümüzü besleyebileceğimiz ortak yaşam alanlarıdır.

Virgülün görevi: .....

3. "Kütüphanelerin Sessiz Dünyası" adlı metnin anlatım biçimini belirleyiniz. Metinden bir gerekçeyle açıklayınız. (10 puan)

.....

.....
.....

4. “Kütüphanelerin Sessiz Dünyası” adlı metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yolunu belirleyiniz. Metinden hareketle gerekçesini yazınız. (10 puan)

.....
.....
.....

5. Aşağıdaki şiirden hareketle betimleyici bir paragraf yazınız. Yazınıza kendi gözlem ve hayal gücünüzden ayrıntılar ekleyebilirsiniz. Yazınız; anlatım biçimi, içerik, söz varlığı, akıcılık, yazım ve noktalama ölçütlerine göre değerlendirilecektir. (20 puan)

ESKİ İSKELE

Tahta iskele uzanır durgun suya,
Martılar döner eski kayıkların üstünde.
Bir balıkçı ağlarını toplar ağır ağır,
Akşamın kızıllığı yayılır denize.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....